

European Trade Union Confederation

ZSSS je članica EKS od leta 1999

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije

Dalmatinova 4
1000 Ljubljana
telefon: (01) 43-41-200
telefaks: (01) 23-17-298
e-mail: zsss@sindikat-zsss.si
http://www.zsss.si

matična št.: 5163099
ID za DDV: SI15268829

RAZLIKA MED 13 PLAČO IN BOŽIČNICO

Obstajata najmanj dve vrsti izplačil, ki jih delodajalci v mesecu novembru in decembru lahko izplačajo delavcem. V večini uglednih slovenskih podjetij je to že dobra praksa in je odraz urejenih razmer med zaposlenimi in vodstvom podjetij. Izplačila se imenujejo različno, npr. božičnica, trinajsta plača itd.

13. PLAČA

V kolektivnih pogodbah je zapisano, da je 13. plača del plače, ki se lahko izplača na podlagi uspešnosti poslovanja. Delodajalci lahko izplačajo 13. plačo tudi v nedensarni obliki, saj Zakon o delovnih razmerjih (UL RS, 42/2002 in 103/2007) to dopušča, ko pravi, da se plača lahko izplača tudi v drugih vrstah plačil, če je s kolektivno pogodbo tako urejeno.

V primeru prispevkov in davkov veljajo za izredna izplačila (mednje sodi tudi 13. plača), enaki pogoji kot za redna izplačila plač. Od njih se obračunajo in plačajo prispevki za socialno varnost in dohodnina. S plačilom prispevkov pa je po 39. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (UL RS, št. 109/2006) izpolnjen pogoj, da se izplačana plača in tako tudi 13. plača šteje v pokojninsko osnovo.

Delež zaposlenih, ki so prejeli 13. plačo se med leti razlikuje:

- leta 2005: 21,6 % zaposlenih,
- leta 2006: 24,7 % zaposlenih,
- leta 2007: 30,3 % zaposlenih in
- leta 2008: 26,4 % zaposlenih.

V letu 2008 se je konec leta že kazala kriza, zaradi česar je tako manj zaposlenih prejelo izplačila v obliki 13. plače, le-ta pa je bila v povprečju tudi nižja od tiste v letu 2007, in sicer kar za 12,9 %.

Tabela 1: Povprečna višina 13. plače v obdobju 2000 – 2008, njena nominalna rast in delež prejemnikov 13 %

leto in mesec	Povprečna izplačana 13 bruto plača v EUR	Delež zaposlenih, ki so prejeli 13. plačo	Nominalna rast 13 plače glede na isti mesec preteklega leta	leto	Izplačana 13 bruto plača v EUR	Nominalna rast 13 plače glede na preteklo leto (v %)	Delež zaposlenih, ki so prejeli 13. plačo
1999 dec.	455,02						
2000 nov.	431,61			2000	488	-	
2000 dec.	543,69		19,5				
2001 nov.	598,71		38,7	2001	598	22,7	
2001 dec.	597,99		10,0				
2002 nov.	527,22		-11,9	2002	577	-3,5	
2002 dec.	627,71		5,0				
2003 nov.	543,39		3,1	2003	581	0,7	
2003 dec.	619,2		-1,4				
2004 nov.	641,83		18,1	2004	606	4,2	
2004 dec.	569,51		-8,0				
2005 nov.	697,73	15,90%	8,7	2005	620	2,4	21,60%
2005 dec.	542,09	5,70%	-4,8				
2006 nov.	740,01	18,80%	6,1	2006	635	2,4	24,70%
2006 dec.	529,89	5,90%	-2,3				
2007 nov.	764,49	23,80%	3,3	2007	716	12,7	30,30%
2007 dec.	666,69	6,50%	25,8				
2008 nov.	697,58	19,90%	-8,8	2008	624	-12,9	26,40%
2008 dec.	549,52	6,50%	-17,6				

Vir: SURS, http://www.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/Dem_soc.asp

Navodila o vsebini in načinu poročanja podatkov o izplačanih plačah zaposlenih pri pravnih osebah za potrebe statističnega raziskovanja (UL RS, 93/07) določajo način sporočanja izplačil. V skladu s 3. členom teh navodil je potrebno v Poročilu o izplačanih plačah, na obrazcu 1-ZAP/M, prikazati tudi poročilo o izrednem izplačilu plač po drugih osnovah, ki ne predstavljajo redne mesečne plače, kot so na primer 13. plača, božičnica, plača iz naslova uspešnosti poslovanja itd. Tako je že država sama predvidela možne scenerije izplačila plač in sicer tako, da se na polje AOP 018 vpiše podatek o izplačilih plač na drugih osnovah.

BOŽIČNICA

Božičnica je, za razliko od 13. plače, praviloma izplačana zaposlenim kot nagrada:

ker gre za nagrado, se zaposlenim ne všteva v pokojninsko osnovo, kot je to značilno za plačo, temveč se jo obravnava kot drugi prejemek. Prav tako se božičnica praviloma izplačuje v enakih zneskih.

V kolikor bi se božičnica vštel v pokojninsko osnovo, mora biti:

- izplačana na podlagi kolektivne pogodbe ali drugega pisnega dogovora in

- božičnica v teh pogodbah oziroma dogovorih zapisana kot izplačilo na podlagi uspešnosti poslovanja.

Ljubljana: 4.11.2009

Ladi Rožič

Izvršni sekretar za ekonomsko področje